

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2024/2025

1. Současný stav problematiky

V současné době se v oblasti primární prevence naše škola řídí dokumentem Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

Tento dokument vychází ze **Školní preventivní strategie**, která je samostatným dokumentem.

2. Základní popis školy

ZŠ Pražská je první sídlištní školou, která vznikla roku 1965 ve Znojmě.

Od roku 1993 má škola právní subjektivitu.

V roce 2004 byla k ZŠ Pražská přiřazena jako odloučené pracoviště ZŠ T. G. M. na Slovenské 33. Zde se nyní nacházejí 3 třídy MŠ a Logoped pro Znojmo.

Škola je úplná základní škola s devíti ročníky, součástí školy je také mateřská škola.

Škola má vlastní školní družinu a školní jídelnu, tělocvičnu, učebny IT a jazykovou učebnu, všechny třídy jsou vybavené internetem. Třídy I. i II. stupně jsou vybaveny interaktivními tabulemi. Každý rok je zároveň zmodernizována určitá část školy.

V letošním školním roce má k 1. 9. 2024 škola 676 žáků, 29 tříd – 15 tříd na I. stupni (350 žáků) a 14 tříd na II. stupni (326 žáků). Školu navštěvují žáci místní i žáci, kteří jsou mimo spádovou oblast naší školy.

Mateřská škola má 3 třídy, 61 dětí.

Ve škole pracuje celkem 64 pedagogických pracovníků.

Škola má 21 zaměstnanců, kteří se starají o chod a provoz školy.

Od 1. 2. 2024 je ředitelkou školy Mgr. Simona Škaroupková

3. Cíle pro školní rok 2024/2025

Výchozí stav

V loňském školním roce jsme zaznamenali prudký nárůst rizikového chování. Nejčastějšími jevy bylo agresivní chování, kouření, zejm. elektronických cigaret a používání mobilních telefonů v době, kdy je toto zakázáno školním řádem. Třídní učitelé odvedli v tomto směru velký kus práce, začali se svými žáky více komunikovat. Změnila se náplň třídnických hodin, větší část je věnována stmelovacím aktivitám. Někteří učitelé využili nabídky PPP Znojmo a objednali pro své žáky program na zlepšení třídního klimatu.

I přes veškerou snahu se nám nepodařilo najít společnou cestu s některými rodiči v oblasti prevence kouření.

Cílem pro letošní školní rok je

naučit žáky

- mezi sebou více komunikovat

Kontakt: ředitel 515 246 895, škola 515 241 227, jídelna 515 246 186

e-mail: zsprazska@zsprazska.cz, www.zsprazska.cz

Účet školy: Komerční banka a.s.: 123-6362850237/0100

- lépe se orientovat ve vzájemných vztazích
- poznat sama sebe a zvládat stresové situace
- bezpečně se pohybovat v kyberprostoru
- pochopit nebezpečí kouření a užívání tabákových výrobků
- vnímat svoje tělo a zvolit si zdravý životní styl
- chovat se zodpovědně v sexuální oblasti (rizikové sexuální chování)

poskytnout rodičům

- potřebné informace v oblasti výchovy i vzdělávání
- kontakty na odborná a specializovaná pracoviště
- podporu při řešení rizikové situace se žákem

pedagogové

- mají možnost dalšího vzdělávání
- na poradách dostávají potřebné informace z oblasti prevence
- mají k dispozici potřebné materiály a informace na „S“
- mohou se obrátit se svými požadavky na kteréhokoli člena ŠPP
- komunikují s rodiči v rámci prevence
- spolupracují s rodiči, členy ŠPP i se žáky při nápravě rizikového chování
- třídní učitelé vedou třídnické hodiny

Tyto cíle vycházejí zejména z poznatků a zkušeností v loňském školním roce. Také bereme v potaz celkový vývoj ve společnosti.

V loňském školním roce také došlo k větší provázanosti mezi žáky I. a II. stupně, v tomto trendu chceme pokračovat.

4. Zaměření prevence

Preventivní programy probíhají ve všech ročnících I. i II. stupně, stejně tak i v MŠ.

Prevence rizikových jevů u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, anabolik, medikamentů a dalších látek**
- rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy**
- násilí, šikanování, kyberšikana, týrání a zneužívání dětí v rodině, domácí násilí**
- homofobie - nepřátelství vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou
- extremismus - xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus
- vandalismus
- záškoláctví**
- krádeže
- formy násilného chování - kriminalita, delikvence, **vandalismu**
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- sebepoškozování**

Kontakt: ředitel 515 246 895, škola 515 241 227, jídelna 515 246 186

e-mail: zsprazska@zsprazska.cz, www.zsprazska.cz

Účet školy: Komerční banka a.s.: 123-6362850237/0100

- m) nová náboženská hnutí, sekty
- n) rizikové sexuální chování**
- o) subkultury
- p) hazardní hraní
- q) psychické krize
- r) sebevraždy
- s) nové nebezpečné látky – HHC, kratom apod.
- t) žáci s poruchami autistického spektra
- u) genderová problematika

Na tučně vyznačené chování se v naší škole zvláště zaměřujeme, protože se již vyskytlo.

5. Škola nabízí

Informace, podporu a spolupráci všech členů ŠPP:

Mgr. Petra Veselá	péče o žáky se SVP, vedoucí ŠPP
Mgr. Světlana Bartůňková	školní metodička prevence pro I. stupeň
Mgr. Petra Moravcová	školní metodik prevence pro II. stupeň
Mgr. Věra Marečková	výchovná poradkyně, kariérová poradkyně
Mgr. Kateřina Navrátilová	koordinátorka pro sociálně znevýhodněné žáky
Mgr. Sylva Česneková	koordinátorka práce s nadanými žáky

Členové výchovné komise:

- ředitelka školy Mgr. Simona Škaroupková, v případě její nepřítomnosti jeden ze zástupců ředitelky školy
- třídní učitel
- školní metodička prevence pro I. nebo II. stupeň – Mgr. Světlana Bartůňková, Mgr. Petra Moravcová

- výchovná poradkyně Mgr. Věra Marečková

Pedagogičtí pracovníci

Učitelé se výuce věnují aktuálním preventivním tématům v rámci ŠVP.
Třídní učitelé se věnují aktuálním preventivním tématům v rámci třídnických hodin.
Výchovná poradkyně úzce spolupracuje s metodičkami prevence. Výchovná poradkyně eviduje problematiku záškoláctví a skrytého záškoláctví.

Škola spolupracuje zejména s:

- PPP Znojmo
- OSPOD Znojmo
- Labyrint Znojmo
- Podané ruce
- MPedu
- PČR Znojmo
- HZS Znojmo

Kontakt: ředitel 515 246 895, škola 515 241 227, jídelna 515 246 186

e-mail: zsprazska@zsprazska.cz, www.zsprazska.cz

Účet školy: Komerční banka a.s.: 123-6362850237/0100

Škola využívá oznamovací systém NNTB: <https://www.nntb.cz/>

Škola nabízí široký výběr volnočasových aktivit; seznam je samostatnou přílohou.

Preventivní témata jsou velmi dobře začlenitelná i do běžných vyučovacích hodin:

- zařazení preventivních aktivit v dostatečně raném věku
- využití věkově přiměřených a rozmanitých aktivit a metod (kresby, koláže, výroba plakátů a letáků, diskuse)
- nabízet pozitivních alternativ chování a jednání
- nácvik sociálně psychologických dovedností (odmítání nabídky, zvládání sociálních vztahů a stresových situací)
- nabídka mimoškolních aktivit pro smysluplné trávení volného času žáků
- provázané vzdělávání žáků v oblasti zdravého životního stylu
- utváření odmítavého postoje k závislostem
- využívání schránky důvěry ve škole
- aktualizace nástěnky ŠPP
- aktivní zapojování žáků do výuky – např. ankety, možnost uspořádání jednorázových akcí
- projektové vyučování a skupinové práce
- využití interaktivních tabulí k prezentacím

Na I. stupni se zaměřujeme zejm. na

- komunikaci mezi žáky
- poznávání a zvládání vlastních emocí
- zdravý životní styl
- dopravní výchovu
- prevenci látkových závislostí, především kouření

Na II. stupni se zaměřujeme zejm. na

- komunikaci mezi žáky
- komunikaci mezi žáky a pedagogy i mezi žáky a nepedagogickými pracovníky
- rizika pohybu v kyberprostoru
- rizika spojená sexuální chováním
- zdravý životní styl
- prevenci poruch příjmu potravy
- prevenci sebepoškozování
- prevenci látkových závislostí
- prevenci nelátkových závislostí
- zvyšování právního povědomí

Kontakt: ředitel 515 246 895, škola 515 241 227, jídelna 515 246 186

e-mail: zsprazska@zsprazska.cz, www.zsprazska.cz

Účet školy: Komerční banka a.s.: 123-6362850237/0100

Formy a metody práce využívané v rámci hodin i preventivních programů

- metody aktivního učení
- prožitkové metody
- besedy
- diskuze
- interaktivní programy

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s PČR a MěP Znojmo)
- zaměření pozornosti na projekty prevence látkových závislostí (drogy, konzumace alkoholu, užívání tabákových výrobků, kouření, vandalismus, rasismus, násilí, komerčního sexuálního zneužívání atd.)
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, pobytů v přírodě apod.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce, atd.)
- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích, olympiádách
- školní parlament - rozvoj zodpovědnosti žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách

Časový harmonogram programů a akcí se aktualizuje během školního roku.

Preventivní aktivity probíhají většinou ve školním prostředí, výjimkou jsou pobyty v přírodě popř. aktivity spojené s návštěvou specifického pracoviště (HZS, MěP, soud...).

Volnočasové aktivity se taktéž odehrávají téměř výhradně v prostorách školy.

Snažíme se, aby co nejvíce preventivních programů měli žáci zdarma. V některých případech využíváme dotované programy, na úhradě některých se podílí škola. V určitých případech se finančně podílejí žáci (rodiče).

Preventivní programy jsou součástí vzdělávání.

6. Plán zaměřený na prevenci rizikového chování dle ročníků:

I. stupeň základní školy

1. ročník:

- správné sezení v lavici
- moji kamarádi, spolužáci
- komunitní kruh
- bezpečnost v silničním provozu
- zdravé stravování
- pečujeme o čistotu
- pozor na úrazy
- osobní bezpečí

2. ročník:

- výchova ke zdravé výživě, pravidelnému cvičení pro posílení a zachování zdraví
- oceňování hodnoty vlastního zdraví, odpovědnost za zdraví své i ostatních
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě, základy etické výchovy
- vzájemná tolerance
- komunitní kruh
- vztahy k prostředí – ekologie

3. ročník:

- šikana, kyberšikana
- vandalismus
- agresivita
- zdravé stravování
- bezpečnost silničního provozu

4. ročník:

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- znalost stavby a fungování lidského těla
- význam správné výživy a cvičení pro zdraví
- dovednost v oblasti péče o tělo, uvědomění si ceny zdraví
- nebezpečí kouření, drog a alkoholu
- problematika šikany a kyberšikany

5. ročník:

- poskytnutí první pomoci
- prevence úrazů
- sexuální výchova, chování v krizových situacích
- vztahy k prostředí – ekologie
- bezpečnost v kyberprostoru

Kontakt: ředitel 515 246 895, škola 515 241 227, jídelna 515 246 186

e-mail: zsprazska@zsprazska.cz, www.zsprazska.cz

Účet školy: Komerční banka a.s.: 123-6362850237/0100

- chování ve stresových situacích
- zdravé stravování
- prevence kouření (Nekuřátka)
- finanční gramotnost

II. stupeň základní školy

6. ročník:

V centru pozornosti stojí utváření zdravých vztahů v novém třídním kolektivu. Dále pak výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvíjení etického a právního vědomí a občanských postojů.

- znalost obecně respektovaných postojů vůči odlišným skupinám lidí (např. k uživatelům drog) a uvědomění si, jak postoje ovlivňují to, jak je s těmito lidmi zacházeno
- uvědomění si proměn vlastního těla, počátek dospívání
- dovednosti spojené se správným užíváním potřebných léků, odmítání zneužívání léků
- uvědomění si hodnoty vlastního zdraví
- uvědomění si škodlivosti alkoholu na zdraví člověka
- vypěstovat dovednost vybírat si vhodné osoby a organizace, u nichž lze hledat pomoc
- pozitivně přijímat kladné příklady dospělých, zejména rodičů a učitelů
- vědět o možném nátlaku vrstevníků a jak mu odolat
- dovednosti, jak řešit konflikt a jak se vyrovnat s problémy
- problematika šikany a kyberšikany
- bezpečnost v silničním provozu
- dovednosti při budování vlastní sebeúcty a úcty k druhým
- přijímat odpovědnost za sebe a za své chování
- výchova k toleranci rasových menšin

7. ročník:

- význam správné výživy, význam cvičení a sportovních aktivit
- bezpečnost v silničním provozu
- experimentování s drogou může mít nebezpečné důsledky
- tolerance vůči nedostatkům druhých
- rizika distribuce návykových látek
- základní znalosti péče o tělo
- základní optimistická životní orientace vůči tomu, co život přináší
- výchova k toleranci rasových menšin
- žebříček hodnot

8. ročník:

Za prioritní se považuje výchova k odpovědnosti za zdraví své a ostatních. Věnovat zvýšenou pozornost rizikovým skupinám žáků.

- znalost stavby a fungování lidského těla
- způsoby, jakými výrobci alkoholu a tabákových výrobků propagují své výrobky
- dovednosti, jak hodnotit reklamu a naučit se odolávat nabídkám z okolí
- být zodpovědný ke svému zdraví
- rizika zneužívání návykových látek
- seznámení se se zákony a s legislativou oblasti návykových látek
- dovednosti v rozvoji nezávislosti a tolerance v osobních vztazích
- pozitivní sebejistota v rozhodování založená na radách a příkladech druhých
- pochopení úlohy vlivu prostředí v otázkách zdraví, předcházení chorobám
- relaxační cvičení
- nápomocný přístup vůči druhým
- finanční gramotnost

9. ročník:

- znalosti v oblasti práva v souvislosti s drogami
 - kulturní kontext užívání a zneužívání drog
 - světový obchod s drogami
 - znalosti, jak poskytnout pomoc druhým
 - znalost motivů, které souvisejí s experimentováním s drogami a jejich zneužíváním
 - dovednosti, jak naslouchat druhým, jak sdělovat pocity a efektivně komunikovat
 - dovednosti, jak zastávat a obhajovat v debatách a diskusích vlastní postoje
 - dovednosti umět ventilovat své pocity různými způsoby (např. tanec, drama, hudba)
 - dovednost zdokonalovat si sociální schopnosti (např. sebekontrolu, stresovou odolnost)
 - rizika zneužívání návykových látek
 - seznámení se se zákony a s legislativou oblasti návykových látek
 - dovednosti v oblasti vztahů a rodičovství
 - prevence pohlavně přenosných chorob
 - problematika sexuální orientace
 - sekty a náboženská hnutí
 - bezpečnost v silničním provozu
 - nechtěná těhotenství, antikoncepce
 - pohlavně přenosné choroby
 - obchod s bílým masem
- finanční gramotnost

Cílem je, aby žák chápal činnost ve škole jako smysluplnou a zajímavou, aby v ní nacházel pocit bezpečí a jistoty (nikdo vůči němu nepoužívá psychickou či fyzickou agresi). Žák má ve škole nacházet dostatek informací o dané problematice, získávat dovednosti a utvářet si pozitivní postoje.

7. Kontinuální cíle:

- dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování
- včasná a systematická informovanost rodičů
- systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky
- prevence sebevražedného chování
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti

S minimálním preventivním programem je seznámen každý pedagogický pracovník, jeho realizace probíhá za účasti všech vyučujících.

8. Školní parlament

Koordinátorem školního parlamentu je Vítězslav Minařík, dalšími spolupracujícími jsou Bc. Kristýna Pirožková a Veronika Malečková.

Zástupci z řad žáků jsou voleni z 5. – 9. ročníků.

9. Kontakty na odborná pracoviště

jsou samostatnou přílohou